

Sygn. akt II Ca 1129/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Szaj
Sędziowie:	SO Dorota Gamrat - Kubeczak SR del. Aneta Mikołajuk (spr.)
Protokolant:	stażysta Anna Grądzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 marca 2017 roku w S.

sprawy z powództwa **M. M.**

przeciwko **A. M. (1)**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 1 kwietnia 2016 roku, sygn. akt I C 2100/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego A. M. (1) na rzecz powoda M. M. kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSO Dorota Gamrat - Kubeczak SSO Tomasz Szaj SSR del. Aneta Mikołajuk

Sygn. akt II Ca 1129/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn.. IC 2100 /15 z powództwa M. M. przeciwko A. M. (1) o zapłatę umarzył postępowanie w zakresie kwoty 266,26 zł (dwieście sześćdziesiąt sześć złotych dwadzieścia sześć groszy);zasądził od pozwanego A. M. (1) na rzecz powoda M. M. kwotę 2.391,95 zł (dwa tysiące trzysta dziewięćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 sierpnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a następnie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 58 zł (pięćdziesiąt osiem złotych) tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy wydał rozstrzygnięcie w oparciu o następujący stan faktyczny i rozważania prawne:

Pozwany A. M. (1) jest synem powoda M. M..

Pozwany złożył przeciwko powodowi pozew o alimenty. Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w S. w sprawie o sygn. akt VIII RC 10/14 zabezpieczył powództwo o alimenty w ten sposób, iż zobowiązał M. M. na czas trwania procesu dołożenia na rzecz powoda A. M. (1) kwoty po 600 zł miesięcznie płatnej do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 22 stycznia 2014 r.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2015 r., wydanym po przeprowadzeniu rozprawy, Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w S. w sprawie o sygn. akt VIII RC 10/14 zmienił postanowienie o udzieleniu zabezpieczeniu z dnia 22 stycznia 2014 r., w ten sposób, iż uchylił zabezpieczenie roszczenia powoda A. M. (1), co do świadczeń płatnych po dniu 30 czerwca 2014 r.

A. M. (1) wniósł zażalenie na powyższe postanowienie, które postanowieniem z dnia 11 maja 2015 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt X RCz 94/15 zostało oddalone.

W piśmie z dnia 17 października 2014 r. pozwany A. M. (1) złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec powoda w oparciu o tytuł wykonawczy – postanowienie z dnia 22 stycznia 2014 r. Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w S. w sprawie o sygn. akt VIII RC 10/14.

Postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi było prowadzone pod sygnaturą akt Kmp 47/14. W toku tego postępowania komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wyegzekwował od M. M. na rzecz A. M. (2) w dniu 10 marca 2015 r. 1.294,14 zł zaś w dniu 10 kwietnia 2015 r. kwotę 1097,81 zł.

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zawiesił postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 47/14 albowiem dłużnik M. M. złożył wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na to, iż Sąd uchylił zabezpieczenie roszczeń wierzyciela co do świadczeń płatnych po dniu 30 czerwca 2014 r.

W dniu 27 maja 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, na wniosek dłużnika, umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 47/14.

Wyrokiem z dnia 23 września 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w S. w sprawie o sygn. akt VIII RC 10/14 zasądził od M. M. na rzecz A. M. (1) alimenty za okres od 20 grudnia 2013 r. do 30 czerwca 2014 r. w wysokości po 600 zł miesięcznie.

W piśmie z dnia 20 czerwca 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty (...)21 zł tytułem alimentów za marzec i kwiecień 2015 r. wyznaczając 7 dniowy termin zapłaty. Przesyłka była dwukrotnie awizowana do pozwanego - w dniu 22 czerwca i 31 czerwca 2015 r., po czym w dniu 7 lipca 2015 r. powróciła z adnotacją „nie podjęto w terminie”.

Powód jest zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na stanowisku obsługa pieca cyklicznego za wynagrodzeniem około 3000 zł brutto. Pozwany mieszkał z powodem w okresie od lipca 2011 r. do 15 listopada 2013 r.. Po tym okresie pozwany zamieszkał u swojej matki.

Pozwany pali marihuanę. Powód chciał skierować pozwanego na terapię odwykową jednakże pozwany nie wyraził na to zgody. Strony zaprzestały utrzymywać ze sobą kontaktu od sierpnia 2014 r. tj., od momentu kiedy pozwany będąc odurzony marihuaną nie rozpoznał powoda przed jego domem.

Pozwany ma obecnie 20 lat. W okresie od 1 września 2014 r., do 30 stycznia 2015 r. był uczniem Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w S.. Z dniem 21 stycznia 2015 r., został skreślony z listy uczniów z uwagi na to, iż w listopadzie, grudniu 2014 r., oraz styczniu 2015 r. nie uczęszczał na żadne zajęcia i nie zaliczał egzaminów semestralnych. W marcu i kwietniu 2015 r. pozwany uczył się w liceum ogólnokształcącym przy ul. (...) w trybie wieczorowym. W okresie tym pracował. Pozwany w marcu i kwietniu 2015 r. posiadał oszczędności zgromadzone na książkę oszczędnościowej założonej przez swoich rodziców w wysokości 6.800 zł. Pod koniec kwietnia 2015 r. pozwany wyjechał za granicę. Pozwany po powrocie z zagranicy nie kontynuował nauki. Pozwany pali marihuanę, palił ją także w marcu i kwietniu 2015 r. Kontakty stron popsuly się od momentu kiedy powód zobaczył pozwanego pod wpływem marihuany. (...) marihuany kosztuje 40- 50 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, iż powód co do kwoty 266,26 zł dokonał skutecznego cofnięcia żądania pozwu, wobec czego postępowanie w tym zakresie podlegało umorzeniu (art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c.).

Przechodząc do oceny żądania pozwu co do kwoty 2.391,95 zł Sąd Rejonowy podniósł, iż jego podstawą był art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c.. Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Z kolei stosowanie do art. 410 § 1 i 2 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, iż świadczenie spełnione na podstawie prawomocnego wyroku jest świadczeniem należnym, jednak późniejsze uchylene lub zmiana tego wyroku w wyniku jego zaskarżenia skargą kasacyjną powoduje zmianę charakteru dokonanego wcześniej świadczenia, które staje się świadczeniem nienależnym i podlega obowiązkowi zwrotu (tak wyrok SA w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2005 r., [I ACa 1062/05](#), LEX nr 186167 oraz wyrok Sądu z dnia 9 lutego 2011 r., [I ACa 16/11](#), LEX nr 898636).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy uznał, iż wyegzekwowanie od powoda na rzecz pozwanego, w toku postępowania egzekucyjnego w dniu 10 marca 2015 r. odpowiednio kwoty 1.294,14 zł a w dniu 10 kwietnia 2015 r. kwoty 1.097,81 zł nastąpiło w oparciu o tytułu wykonawczy – postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 22 stycznia 2014 r. wydanego w sprawie VIII RC 10/14. Niezspornym jest jednakże, iż postanowienie to co do świadczeń alimentacyjnych płatnych po dniu 30 czerwca 2014 r. zostało uchylone postanowieniem z dnia 25 lutego 2015 r., które to postanowienie stało się prawomocne z dniem 11 maja 2015 r. Wobec zatem odpadnięcia podstawy świadczenia (uchylenia postanowienia) nie sposób jest uznać za trafnych argumentów strony pozwanej co do tego, iż zgłoszone przez powoda żądanie jest pozbawione podstaw prawnych.

W niniejszej sprawie pozwany zakwestionował obowiązek zwrotu dochodzonej kwoty wskazując, iż zużył ją w taki sposób, iż nie jest już wzbogacony. Na tle tych zarzutów Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z przepisem art. 409 k.c. obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Sąd podniósł, iż alimenty służą zaspokajaniu kosztów utrzymania. Nie sposób było przyjąć, w okolicznościach niniejszej sprawy, iż owe zużycie przez pozwanego w całości stanowi normalny koszt utrzymania niezbędny dla jego egzystencji. Należało mieć na względzie fakt, iż jak sam wskazał pozwany – pali regularnie marihuanę i ten środek odrzucający zażywał także w marcu i kwietniu 2015 r. Jednocześnie pozwany sam zeznał, iż „działka” marihuany kosztuje 40-50 zł zaś marihuanę pali 1-2 razy w tygodniu. Trudno było w tym kontekście przyjąć, iż koszty wyegzekwowane od powoda pozwany zużył w całości na usprawiedliwione koszty swojego utrzymania. Sąd uznał przy tym za całkowicie niewiarygodne twierdzenia pozwanego co do tego, iż dostaje „działkę” marihuany „za darmo w

ramach poczęstunku” trudno jest bowiem przyjąć, iż osoba dająca każdorazowo i w sposób powtarzalny (1-2 razy w tygodniu) czyniłaby to tylko grzecznościowo.

Niezależnie od tego Sąd Rejonowy wskazał, iż przesłanką wygaśnięcia obowiązku zwrotu są zużycie lub utrata korzyści, dokonujące się w kwalifikowany i obiektywny sposób, a także brak świadomości okoliczności wskazujących na istnienie obowiązku zwrotu. Nie każde zużycie lub utrata prowadzi więc do wygaśnięcia zwrotu, ale tylko takie, które w sposób wymierny i dający się obiektywnie ustalić powoduje ustanie wzbogacenia, a nadto nie towarzyszy mu określony stan wiedzy wzbogaconego. Mianowicie dla przyjęcia „powinności świadomości obowiązku” zwrotu po stronie wzbogaconego wystarczy tylko wykazanie przez zubożonego takich okoliczności wzbogacenia, o których wiedza powstaje przy zachowaniu należytej staranności, a które w typowym przypadku u przeciętnego człowieka spowodować powinny powstanie świadomości obowiązku zwrotu („powinność przewidywania obowiązku zwrotu”; K. Kołakowski (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. I, 2009, s. 266). Powinność (art. 409 k.c.) oznacza zarówno sytuację, w której zobowiązany do zwrotu wiedział, że korzyść mu się nie należy, jak również sytuację, gdy co prawda był subiektywnie przekonany, iż korzyść mu się należy, lecz na podstawie okoliczności sprawy obiektywnie powinien się liczyć z możliwością obowiązku zwrotu. Okoliczności powodujące w typowym wypadku powstanie świadomości obowiązku zwrotu to, najogólniej rzecz ujmując, przede wszystkim okoliczności wskazujące, że korzyść jest nienależna lub że istnieje w tej mierze spór między stronami (por. wyrok SN z dnia 3 października 2005 r., III PK 82/05, OSNP 2006, nr 15–16, poz. 239).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy w ocenie Sądu Rejonowego pozwany powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu wyegzekwowanych na jego rzecz w marcu i kwietniu 2015 r. kwot. Postanowienie uchylające alimenty co do rat płatnych po 30 czerwca 2014 r. zostało wydane, po przeprowadzeniu rozprawy, w dniu 25 lutego 2015 r. Wobec treści tego postanowienia pozwany używając kwoty wyegzekwowane po tym dniu winien był liczyć się z obowiązkiem ich zwrotu.

Odnosząc się z kolei do sprzeczności żądania z zasadami współżycia społecznego Sąd podniósł, iż pełnomocnik pozwanego w tym zakresie wskazał, iż pozwany był zobowiązany do dostarczenia pozwanemu – swojemu dziecku - środków utrzymania w sytuacji gdy ten nie był w stanie samemu zaspokoić swoich potrzeb życiowych albowiem pozwany w marcu i kwietniu 2015 r. pozostawał bez pracy i nie był w stanie zaspokoić swoich potrzeb życiowych.

Ustosunkowując się do tego twierdzenia zaakcentowania wymagało w ocenie Sądu Rejonowego, iż pozwany przejawiał w tym zakresie niekonsekwencje. W odpowiedzi na pozew wskazał bowiem, iż w marcu i kwietniu 2015 r. pozostawał bez pracy, by następnie w trakcie swego przesłuchania zeznać, iż w okresie tym pracował. Fakt podjęcia pracy oraz posiadania przez pozwanego oszczędności na książeczce oszczędnościowej w wysokości 6.800 zł sprzeciwiało się przyjęciu, iż pozwany nie był w stanie w powyższym okresie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb życiowych. Nawet zresztą przy założeniu, iż pozwany pozostałby bez środków do życia to i tak w ocenie Sądu nie znajdowało uzasadnienia oddalenie żądania pozwu z odwołaniem się do regulacji art. 5 k.c.

Artykuł 411 pkt 2 k.c. wyłącza zwrot świadczenia, gdy spełnienie tego świadczenia odpowiadało zasadom współżycia społecznego. Zasadom współżycia społecznego czynią zadość świadczenia, co do których brak jest prawnego zobowiązania, lecz świadczącemu można przypisać moralny obowiązek wobec przyjmującego świadczenie (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 września 2013 r., ACa 389/13, LEX nr 1392088).

Z brzmienia art. 411 pkt 2 k.c. wynika, iż nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego. (...) Z. współżycia społecznego regulują postępowanie jednych osób wobec innych. Dokonując więc oceny postępowania strony z punktu widzenia tych zasad sąd dokonuje oceny polegającej na udzieleniu aprobaty lub dezaprobaty danemu zachowaniu. Nie bez znaczenia w tym kontekście pozostaje zatem samo zachowanie pozwanego. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w tym zeznań stron oraz matki pozwanego wynikało, iż pozwany nie utrzymywał kontaktu z ojcem., przy czym relacje te uległy pogorszeniu odkąd pozwany będąc pod wpływem marihuany nie poznał własnego ojca. Pozwany sam zresztą przyznał, iż pali marihuanę i sprzeciwia się podjęciu leczenia odwykowego pomimo podjętych przez powoda próby w tym zakresie. Ponadto z

zaświadczenia z dnia 6 lutego 2015 r. wynika, iż pozwany został skreślony z listy uczniów albowiem nie uczęszczał na zajęcia i nie podchodził do egzaminów, co prawda następnie rozpoczął ponownie naukę niemniej jednak także w kolejnej szkole jej nie kontynuował, co wprost wynika z zeznań matki pozwanego. Pozwany zatem powołując się na zasady współżycia społecznego sam je naruszał, co czyni zarzut z treści art. 5 k.c. nieskutecznym.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy uznał, iż żądanie pozwu co do kwoty 2.391,95 zł zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalony stan faktyczny Sąd pierwszej instancji oparł na niekwestionowanych przez żadną ze stron dowodach z dokumentów oraz przesłuchaniu stron i świadka, które stanowiły uzupełnienie dowodów z dokumentów. Sąd dopuścił dowody z dokumentów zawnioskowanych przez powoda w piśmie z dnia 19 stycznia 2016 r. i z dnia 24 lutego 2016 r. albowiem ich uwzględnienie nie spowodowało zwłoki w rozpoznaniu sprawy (art. 207 § 6 k.p.c.). Marginalnie należy wskazać, iż pełnomocnik pozwanego wnosząc o oddalenie tych wniosków dowodowych jako spóźnionych jednocześnie sam na rozprawie z dnia 1 kwietnia 2016 r. odwołał się do jednego z dowodów z tych dokumentów mianowicie do orzeczenia Sądu Okręgowego z dnia 11 maja 2015 r.

Rozstrzygnięcie o odsetkach oparto na treści przepisu art. 481 k.c., zaś o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c. zw. z art. 108 § 1 k.p.c. W zakresie cofniętej części żądania pozwu powód musiał zostać uznany za przegrywającego sprawę. Na koszty powoda złożyła się opłata od pozwu w wysokości 133 zł, na koszty pozwanego zaś wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 600 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Powód wygrał sprawę w 90 %, przegrał w 10%, stosowanie więc do wyniku sprawy należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 58 zł tytułem kosztów procesu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł pozwany, który zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w części, tj. w pkt II i III, wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę:

-Prawa materialnego, a to art. 409 kc in fine, poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, w sytuacji gdy z materiału dowodowego nie wynika, aby pozwany miał świadomość ewentualnej konieczności zwrotu otrzymanych świadczeń, tym bardziej, że postanowienie uchylające udzielone pozwanemu zabezpieczenie stało się prawomocne dopiero w dniu 11 maja 2015 r.

-Prawa materialnego, a to art. 411 pkt 2 kc, poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy spełnienie przez powoda na rzecz pozwanego świadczenia alimentacyjnego czyni zadość zasadom współżycia społecznego.

-Przepisów postępowania, a to art. 207 § 6 kpc poprzez jego niezastosowanie oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych przez powoda do pism z 19 stycznia 2016 r. oraz 24 lutego 2016 r., mimo że powód w żaden sposób nie uprawdopodobnił, że nie zgłosił ich w pozwie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności, a wręcz przeciwnie wszelkie ww. dowody, co wynika z ich treści były powodowi znane już w chwili wnoszenia pozwu.

-Przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc poprzez zaniechanie dokonania wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i dowolne przyjęcie, że pozwany środki pozyskane od powoda przeznaczył na marihuanę a nadto, iż pod koniec kwietnia 2015 r. wyjechał do pracy poza granice Polski.

Powód wniósł odpowiedź na apelację, w której zawnioskował o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się bezzasadna.

W myśl art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, która ma miejsce wówczas, gdy droga sądowa była niedopuszczalna, strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej, organu powołanego do jej reprezentowania lub przedstawiciela ustawowego, albo gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany, a także jeżeli o to samo roszczenie między tymi samymi stronami toczy się sprawa wcześniej wszczęta albo jeżeli sprawa taka została już prawomocnie osądzona, jeżeli skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa albo jeżeli w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw oraz jeżeli sąd rejonowy orzekł w sprawie, w której sąd okręgowy jest właściwy bez względu na wartość przedmiotu sporu (art. 379 pkt 1-6 k.p.c.).

Żadna ze stron nie podważała ważności niniejszego postępowania. Również w ocenie Sądu orzekającego, w niniejszej sprawie nie wystąpiła którakolwiek z w/w przesłanek.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu obrazu przepisu prawa procesowego z art.207§ 6 k.p.c. zauważyć należy, że zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 217§ 1 k.p.c. strona ma prawo do momentu zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej . Sąd natomiast pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni , iż nie zgłosiła ich w pozwie czy dalszym piśmie przygotowawczym bez swej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Oznacza to, że strona może zgłaszać nowe wnioski dowodowe w sytuacji podniesienia przez stronę przeciwną nowych twierdzeń, która to potrzeba nie istniała w momencie składania pozwu, a wyniknęła z dynamiki procesowej. Innymi słowy w przypadku aktualizacji potrzeby powołania nowego materiału procesowego, chodzi o to że skutek działań procesowych strony przeciwnej konkretne twierdzenia o faktach do tego momentu obojętne dla sprawy – nabrały waloru relewantności dowodowej , czyli stały się zarówno istotne jak i sporne. Tym samym powód miał możliwość zgłoszenia nowych dowodów na skutek przebiegu postępowania, jak również nie skutkowały one zbędnym przedłużeniem postępowania dowodowego. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji mógł uwzględnić w całości materiał dowodowy przedstawiony przez stronę powodową. Natomiast dowody zawnioskowane w odpowiedzi na apelację zostały pominięte. Nie przedstawiały żadnych nowych nieznanych dotąd powodowi dowodów.

Nie mógł się również ostać zarzut naruszenia przepisu z art. 233§ 1 k.p.c. Zgodnie z przywołanym przepisem Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Funkcją swobodnej oceny dowodów jest zapewnienie ustaleń faktycznych zgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy. Cechą istotną swobodnej oceny dowodów musi być ich bezstronna ocena . Swobodna ocena dowodów nie może oznaczać arbitralności i dowolności .Reguły swobodnej oceny dowodów są w minimalnym stopniu tylko sformalizowane („na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału ”) .Ocena dowodów polega na poddaniu ich analizie i wyraża się w porównaniu wyników postępowania dowodowego z przedmiotem postępowania dowodowego i w syntetyzowaniu wniosków. Czynienie ustaleń poprzez ocenę dowodów musi opierać się na określonym uzasadnieniu . Stosując zasadę swobodnej oceny dowodów według własnego przekonania , sąd obowiązany jest przestrzegać zasad logicznego rozumowania , a więc może z zebranego materiału dowodowego wyciągnąć wnioski tylko logicznie uzasadnione .

Tym samym należało uznać , iż Sąd pierwszej instancji nie naruszył wskazanej reguły. Wnioski zostały wyprowadzone na podstawie analizy całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Z niego zaś niezbieżnie wynika , iż pozwany w rozważanym okresie czasu marzec –kwiecień 2015r. podejmował pracę zarobkową , na co sam wskazał w swoich zeznaniach, dysponował oszczędnościami w kwocie 6.800zł i w istocie poza formalnym wpisem na listę uczniów nie realizował programu nauczania. Okoliczność, czy wyjazd za granicę w celach zarobkowych miał miejsce pod koniec kwietnia 2015r czy na początku kolejnego miesiąca ma drugorzędne znaczenie, z uwagi nieznaczną rozbieżność czasową. Niewątpliwie ten wyjazd w okresie wiosennym miał miejsce. Sąd Rejonowy również w sposób prawidłowy odniósł się do przyznanej przez pozwanego okoliczności zażywania marihuany. Korzystanie wg twierdzeń

pozwanego wyłącznie w sposób nieodpłatny z marihuany posiadanej przez znajomego wydaje się być nielogiczne i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego.

Tym samym Sąd odwoławczy w pełni podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji. Dokonana przez ten Sąd ocena prawna okoliczności stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku również nie budziła wątpliwości.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną było, iż postanowieniem z dnia 25 lutego 2015 r., wydanym po przeprowadzeniu rozprawy, Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w S. w sprawie o sygn. akt VIII RC 10/14 zmienił postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia z dnia 22 stycznia 2014 r., w ten sposób, iż uchylił zabezpieczenie roszczenia powoda A. M. (1), co do świadczeń alimentacyjnych płatnych po dniu 30 czerwca 2014 r. A. M. (1) wniósł zażalenie na powyższe postanowienie, które postanowieniem z dnia 11 maja 2015 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt X RCz 94/15 zostało oddalone. Zgodnie zaś z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Z kolei stosowanie do art. 410 § 1 i 2 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Wbrew twierdzeniom apelującego to nie data uprawomocnienia się postanowienia z dnia 25 lutego 2015 r. decydowała o nienależności świadczenia, a treść wydanego rozstrzygnięcia, które nie przewidywało świadczeń alimentacyjnych za okres po dniu 30 czerwca 2014 r. Tym samym pozwany reprezentowany w sprawie alimentacyjnej przez zawodowego pełnomocnika winien był się liczyć z obowiązkiem zwrotu świadczeń wyegzekwowanych po dacie postanowienia za okres marzec – kwiecień 2015 r. Skoro bowiem złożył na to postanowienie zażalenie był świadomy jego treści, samo zaś wniesienie środka odwoławczego nie gwarantuje pomyślnego dla danej strony rozstrzygnięcia.

Tym samym nie mógł się ostać zarzut naruszenia art. 409 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie. Pomimo zużycia przez pozwanego uzyskanych alimentów, nie odpadła ze względów powyżej wskazanych podstawa do ich zwrotu.

Brak było również podstaw do przyjęcia za zasadny zarzut, iż spełnione świadczenie czyniło zadość zasadom współżycia społecznego w myśl art. 411 pkt 2 k.c., co wykluczałoby zasadność powództwa.

Pozwany sam przyznał, iż miał możliwości zarobkowania i z tej możliwości korzystał w okresie marzec-kwiecień 2015 r. podejmując się prac dorywczych. Dysponował również nienaruszonymi oszczędnościami, zgromadzonymi na jego rzecz jeszcze przez ojca, z których w razie konieczności w każdym czasie mógł skorzystać. Co więcej mieszkając z osiągniętą dochody matką, nie musiał pokrywać w całości wszystkich swych kosztów utrzymania. Pomimo formalnego przyjęcia na siebie obowiązku szkolnego, tego obowiązku tak naprawdę nie realizował. Wszystkie te okoliczności Sąd Rejonowy oceniając zasadność żądania powoda kierując się treścią art. 411 pkt 2 k.c. rozważył i sformułował prawidłowe wnioski.

Uwzględniając powyższe okoliczności sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że rozstrzygnięcie wyrażone w zaskarżonym wyroku w pełni odpowiada prawu, a tym samym apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. w pkt 1. sentencji oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono odpowiednio do treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Oddalenie apelacji wiązało się z przegraną pozwanego. W takim stanie rzeczy winien on zwrócić powodowi koszty procesu w całości. Na koszty te składało się zastępstwo procesowe przed sądem odwoławczym w wysokości 600 złotych, ustalone zgodnie § 10 ust. 1 pkt 1 i § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.poz. 1800).

SSO D. G. –K. SSO Tomasz Szaj SSR del. Aneta Mikołajuk